

[Formanden]

Endvidere fremsender ministeren den af selskabet udarbejdede redegørelse til brug for folketinget i henhold til lovens § 4, stk. 2, sammen med en udtalelse fra repræsentantskabet i selskabet.

Eksemplarer vil blive omdelt, og ministerens redegørelse vil blive optaget i Folketingsstidende.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 2/11 84 i henhold til lov om Dansk Olie & Naturgas A/S m.v.

(Redegørelse nr. R 3).

Energiministeren (Enggaard):

1. Indledning.

Efter § 4, stk. 2, i lov nr. 254 af 8. juni 1983 om Dansk Olie & Naturgas A/S m.v. skal selskabet til brug for folketinget udarbejde en redegørelse for selskabets og dets datterselskabers virksomhed i det forløbne år og for planlagte aktiviteter såvel i det kommende år som på længere sigt samt planerne for finansieringen heraf. Selskabet har i overensstemmelse hermed udarbejdet en redegørelse, der er fremsendt til energiministeriet den 8. oktober 1984. Redegørelsen vedlægges sammen med udtalelsen fra selskabets repræsentantskab. Den følgende redegørelse afgives i tilknytning hertil.

Redegørelsen er den anden, der afgives efter lovens ikrafttræden. Selskabets første redegørelse blev med energiministerens redegørelse fremsendt til folketinget i april 1984.

2. Generelt.

Perioden siden den første redegørelse har været karakteriseret af begivenheder af væsentlig betydning for selskabets fortsatte udvikling, ligesom der på det økonomiske og organisatoriske område er truffet beslutninger af stor rækkevidde for selskabet.

Ved afslutningen af den væsentligste del af de omfattende anlægsarbejder i forbindelse med etableringen af olierørledningen og naturgastransmissionsnettet har D.O.N.G. A/S bevæget sig ind i en mere driftsorienteret fase på disse to virksomhedsområder.

Inden for naturgasområdet må bestræbelserne i den kommende tid videreføres for at sikre en økonomisk forsvarlig gennemførelse af naturgasprojektet. En hovedopgave for

D.O.N.G. A/S vil her være – i samarbejde med de regionale naturgasselskaber – at søge afsætningen af naturgas fremmet mest muligt. Tilsvarende vigtigt er det at sikre en bedre økonomisk styring af det samlede naturgasprojekt.

Med forliget i april 1984 mellem regeringen og socialdemokratiet om kapitaltilførsel til naturgasprojektet er der tilvejebragt et fastere økonomisk grundlag for projektet. Forliget skal inden udgangen af 1986 følges op af aftaler mellem D.O.N.G. A/S og de regionale selskaber om den fremtidige kommunale støtte til projektet. Regeringen forudsætter, at den nærmere udformning heraf sker på en måde, der afspejler det fælles ansvar for gennemførelsen af projektet.

Afslutningen af 1. udbudsrunde i henhold til undergrundsløven af 1981 betød samtidig indledningen til et nyt kapitel i selskabets historie med nye udfordringer og udviklingsperspektiver. Regeringen lægger vægt på, at den fortsatte udvikling af DOPAS tilrettelægges på en sådan måde, at selskabet effektivt vil kunne varetage de samfundsmæssige hensyn bag statsdeltagelsen samt optræde som en jævnbyrdig og troværdig samarbejdspartner i forhold til de private olieselskaber.

Regeringen har med tilfredshed konstateret, at udviklingen henimod større forståelse og samarbejde mellem D.O.N.G. A/S på den ene side og myndigheder og erhvervsliv på den anden er blevet videreført i den forløbne periode. Årsagerne hertil skal søges i flere forhold. Den nyordning, der er gennemført ved den særlige lovgivning om D.O.N.G. A/S vedrørende rammerne for samspillet mellem selskabet og de politiske myndigheder, har på væsentlig måde bidraget hertil.

Selskabets årlige redegørelser har i overensstemmelse med intentionerne bag loven befordret en større åbenhed og indsigt i dets virksomhed. Repræsentantskabet har gennemført sin tilsynsfunktion over for ledelsen af selskabet i et konstruktivt samspil med bestyrelsen og har derved placeret sig som et værdifuldt led i den samlede organisation inden for aktieselskabslovens rammer.

Endelig har den fornyelse af bestyrelsen, der blev fuldført på generalforsamlingen i maj 1984, bidraget til en styrkelse af den overordnede ledelse af selskabet, ikke mindst gennem inddragelse af repræsentanter med betydelig erfaring i erhvervslivets forhold.

[Energiministeren]

Regeringen har i den forløbne periode med tilfredshed noteret en bred politisk opbakning bag selskabets aktiviteter. Det er af væsentlig betydning for selskabets evne til at løse pålagte opgaver, at dette forhold fastholdes også i den kommende tid. Regeringen vil med henblik herpå også fremover søge en bred tilslutning til de politiske målsætninger for selskabet. Herved forberedes også mulighederne for en klarere afgrænsning af de områder, inden for hvilke selskabet kan og bør handle på et selvstændigt, kommercielt grundlag.

3. Økonomi.

Selskabets økonomi er fortsat præget af de særlige økonomiske forhold i naturgasprojektet. Gennem vedtagelsen i april 1984 af forliget mellem regeringen og socialdemokratiet om bl.a. en kapitaltilførsel til naturgasprojektet er der skabt et økonomisk grundlag, som efter regeringens opfattelse vil muliggøre en forsvarlig gennemførelse af projektet. Det skal samtidig understreges, at der fra regeringens side i de kommende år vil blive lagt afgørende vægt på, at økonomien i naturgasprojektet forbedres mest muligt, således at den faktiske kapitaltilførsel kan formindskes i forbindelse med de 3-årige vurderinger af projektets økonomi.

D.O.N.G.-koncernen vil også i de kommende år have behov for at optage betydelige lån. Hidtil er finansieringen næsten udelukkende blevet foretaget på de internationale kapitalmarkeder ved optagelse af hovedsagelig dollarlån. Som følge af de seneste års voldsomme stigning i dollarkursen er selskabet blevet påført betydelige kurstab. Det er på denne baggrund naturligt, at der i selskabets redegørelse med henblik på en formindskelse af kursrisikoen lægges op til en større indenlandsk lånoptagelse.

Det skal samtidig bemærkes, at de opgjorte kurstab for indeværende for størstedelen vedkommende alene er af regnskabsmæssig karakter og således ikke har ført til reelle udgifter for selskabet. Om kurstabile faktisk realiseres, vil afhænge af kursudviklingen i den periode, hvor lånene skal tilbagebetales.

Regeringen er enig med selskabet i, at finansieringen til stadighed må vurderes, bl.a. i forbindelse med omlægning af en række kortfristede lån til langfristet finansiering.

Det må herunder tilstræbes at tilrettelægge en så smidig og varieret lånestrategi som muligt. Den nærmere udformning må ske i koordination med den øvrige statslige internationale og indenlandske lånoptagelse.

De til finansieringen knyttede problemstillinger er af overordentlig stor betydning for koncernens fremtidige økonomi. En sikker og professionel varetagelse af denne opgave må følgelig også fremover tillægges stor vægt i koncernen.

4. De enkelte virksomhedsområder.**4.1. Naturgas.**

Naturgasområdet har også i den forløbne periode været præget af de væsentlige økonomiske problemer i forbindelse med naturgasprojektets realisering. På baggrund af den forringelse af projektets økonomi, der fremgik af D.O.N.G.'s redegørelse af 10. april 1984, indgik regeringen og socialdemokratiet som nævnt aftale om en omfattende økonomisk støtte til projektet.

Regeringen ser frem til, at D.O.N.G. A/S og de regionale naturgasselskaber inden udgangen af 1986, som forudsat i forliget, forhandler sig frem til en for alle parter tilfredsstillende ordning for kommunernes bidrag til den økonomiske støtte til projektet.

Det er under alle omstændigheder afgørende for regeringen at slå fast, at der uanset det indgæede forlig i de kommende år må arbejdes målbevidst og ihærdigt på en styrkelse af selve projektets økonomi. Dette gælder naturligvis på det selskabsøkonomiske plan med det formål at reducere den offentlige kapitaltilførsel til projektet, men ikke mindre på det samfundsøkonomiske plan.

En sådan forbedring af økonomien tilvejebringes primært gennem en forøget afsætning. I foråret 1984 blev der mellem D.O.N.G. A/S og elværkerne indgået en aftale om, at elværkerne i perioden frem til 1991 aftager indtil 2,5 mia m³ naturgas, svarende til den mængde, som ikke skønnes at kunne afsættes til anden side. Regeringen hilser med tilfredshed, at elværkerne på denne måde har vist sig parate til at bidrage til løsningen af et almindeligt samfundsøkonomisk problem. Ved vurderingen af aftalen har regeringen lagt stor vægt på, at dens prisbestemmelser tilskynder naturgasselskaberne til

[Energiministeren]

at afsætte den størst mulige mængde naturgas på det almindelige marked.

Det er derfor med tilfredshed, at man har kunnet notere en fremgang i afsætningen af naturgas, selv om en fortsat styrkelse af indsatsen synes påkrævet. Regeringen har i den forbindelse bemærket, at selskabet overvejer nye anvendelsesmuligheder for naturgas, der på længere sigt kan øge afsætningen.

På baggrund af et initiativ fra energiministeriet har naturgasselskabernes formandsgruppe tilsluttet sig indførelse af et fælles budget- og regnskabssystem fra 1. januar 1985. Hermed vil mulighederne for en fælles styring af naturgasprojektet forbedres væsentligt. Det fælles budget- og regnskabssystem sikrer sammenhæng mellem naturgasselskabernes fælles planlægning og selskabernes budgetter og regnskab. I tilslutning hertil er proceduren for de regionale selskabers optagelse af lån ændret, således at godkendelseskompetencen overføres fra indenrigsministeriet til energiministeriet og godkendelse af lån foretages for alle regionale selskaber på grundlag af de udarbejdede års- og langtidsbudgetter.

Regeringen lægger afgørende vægt på, at der herved skabes grundlag for en effektiv styring af naturgasprojektets økonomi.

Herudover er der grund til at fremhæve ændringer af organisatorisk karakter i D.O.N.G.-koncernen, som for tiden er under udførelse med henblik på en klargøring af samarbejdsrelationerne mellem de berørte parter i naturgasprojektet. Dette gælder i første række udskillelsen af naturgasaktiviteterne i et selvstændigt datterselskab, hvorved opnås en klarere afgrænsning af disse aktiviteter i forhold til koncernens øvrige virksomhed, ligesom den selvstændige organisering af naturgasvirksomheden vil udgøre et bedre grundlag for yderligere udbygning af samarbejdet med de regionale selskaber.

Endelig bør det nævnes, at D.O.N.G. A/S fremover kan få en central rolle, hvis en betydelig forøgelse af den danske naturgasproduktion kommer på tale. En sådan udvikling vil kunne åbne for en række muligheder, såsom et øget hjemmemarkedssalg, et øget eksportsalg eller nye opgaver i forbindelse med transport og behandling af gassen. Det er væsentligt, at D.O.N.G. A/S organisatorisk og på anden måde er beredt til at varetage sådanne opgaver for herved at bidrage til, at

en eventuelt forøget dansk naturgasproduktion bliver til størst mulig gavn for det danske samfund.

4.2. Dansk Olie- og Gasproduktion A/S.

Dansk Olie- og Gasproduktion A/S, DOPAS, deltager i samtlige de 15 tilladelser, der blev udstedt som resultat af 1. udbudsrunde. Bl.a. på baggrund af selskabets erfaringer fra aktiviteterne inden for geotermi- og naturgasområdet forestår DOPAS operatøropgaven i en af tilladelserne (efterforskningen i Sæbyområdet).

Det direkte statslige engagement skal i første række sikre, at samfundet får et rimeligt økonomisk udbytte af virksomheden, samt fremme anvendelsen af danske varer og tjenesteydelser. En effektiv varetagelse af disse opgaver forudsætter betydelig erfaring, viden og professionalisme i selskabet. For at kunne optræde som en ligeværdig og troværdig samarbejdspartner over for de etablerede private olieselskaber er det således af væsentlig betydning, at selskabet i de kommende år fastholder og udvikler en ekspertise inden for efterforsknings- og indvindingsvirksomheden.

Man må på denne baggrund være opmærksom på, om selskabet på længere sigt skal kunne påtage sig flere opgaver som operatør. Operatørskaber indebærer en mere direkte adgang til at øve indflydelse på tilrettelæggelsen af virksomheden, ligesom ansvaret for den kommercielle og tekniske ledelse vil udgøre et væsentligt bidrag til den fortsatte opbygning af viden og erfaring i selskabet. Herved styrkes grundlaget for en effektiv varetagelse af samfundets interesser i efterforsknings- og indvindingsvirksomheden.

Samtidig må man have for øje, at en udvidet operatørrolle for DOPAS forudsætter indgående overvejelser, inden der tages endelig stilling til omfanget og den nærmere udformning af ordningen. En forceret udvikling i retning af flere operatørskaber til DOPAS, herunder ikke mindst operatørskaber offshore, vil af flere grunde kunne være u hensigtsmæssig. Det er væsentligt, at selskabet ikke påtager sig krævende opgaver, før det fornødne erfaringsgrundlag er til stede, ligesom det må tages i betragtning, at olieselskaberne vil kunne være tilbageholdende over for at søge om tilladelser i kommende udbudsrun-

[Energiministeren]

der, såfremt DOPAS som båret deltager i efterforskningsfasen skal forestå den tekniske ledelse af efterforskningsaktiviteten som operatør. Dette gælder ikke mindst, så længe selskabet er i den indledende fase af sin udvikling. Det vil endvidere være nødvendigt at overveje, hvilken procedure der skal anvendes i de kommende udbudsrunder, såfremt der skal stiles mod udvidede operatøropgaver for selskabet.

De pågældende spørgsmål vil blive overvejet i den kommende tid bl.a. i forbindelse med forberedelsen af 2. udbudsrunde.

Regeringen vil lægge afgørende vægt på, at den ordning, der fastlægges, muliggør en behersket, kontinuerlig udbygning af selskabet i takt med udviklingen af selskabets erfaringsgrundlag og den indhøstede viden fra den kommende virksomhed. Resultatet af de nærmere overvejelser på dette område vil blive forelagt folketingets energipolitiske udvalg i forbindelse med de redegørelser, som energiministeren skal forelægge efter undergrundslovens § 12 inden gennemførelsen af udbudsrunderne.

Finansieringen af DOPAS' virksomhed er hidtil sket ved statslige kapitalindskud. I 1983 bevilgedes i alt 40 mill. kr., og i juni 1984 er yderligere tilført 31 mill. kr. I forbindelse med vurderingen af selskabets mere langsigtede kapitalbehov vil det være nødvendigt at finde en rimelig balance mellem på den ene side ønsket om, at DOPAS bliver i stand til på en effektiv måde at varetage statens forretningsmæssige interesser på efterforsknings- og indvindingsområdet, og på den anden side de økonomiske omkostninger og risici herved. Dette gælder ikke mindst i lyset af, at DOPAS i bedste fald først kan forvente at oppebære indtægter i 1990'erne.

4.3. Geotermi.

På baggrund af erfaringerne fra det i foråret 1984 etablerede pilotprojekt i Thisted er der i september 1984 iværksat en produktion af geotermisk energi, der afsættes via Thistedes fjernvarmenet. En eventuel udbygning af anlægget bør først besluttes, når de fornødne erfaringer fra det igangværende projekt foreligger.

Der vil i løbet af de kommende år blive foretaget en samlet vurdering af erfaringerne fra de geotermiske aktiviteter, således at der

på dette grundlag kan tages stilling til de fremtidige muligheder på det geotermiske område.

4.4. Dansk Olierør A/S.

Med åbningen af olierørledningen efter afslutningen af de omfattende anlægsarbejder har DORAS bevæget sig over i en ny fase, hvori selskabets væsentligste opgave er at varetage det overordnede ansvar for driften og vedligeholdelsen. Det praktiske arbejde i forbindelse hermed er i hovedsagen overdraget til andre operatører. Driften er hidtil forløbet uden problemer, ligesom samarbejdet med operatørerne synes at fungere tilfredsstillende.

Regeringen anser det for væsentligt, at DORAS er i stand til at opretholde et rationelt og fleksibelt transportsystem, der på en effektiv måde kan betjene såvel de nuværende som eventuelle kommende brugere. Det må i særlig grad tillægges betydning, at systemet i overensstemmelse med den oprindelige målsætning kan medvirke til at øge og fremskynde olieproduktionen, bl.a. ved at muliggøre udnyttelsen af økonomisk set marginale felter.

Fortjenesteelementet, som udgør 5 pct. af værdien af den transporterede olie, forventes i 1984 at beløbe sig til godt 150 mill. kr., stigende til godt 230 mill. kr. i 1985. Statsafgiften på 90 pct. forventes i 1984 at udgøre ca. 135 mill. kr.

4.5. Dansk Olieforsyning A/S.

Dansk Olieforsyning A/S, DOFAS, blev stiftet i 1980. Den umiddelbare anledning hertil var ønsket om – med baggrund i energikrisen i 1979 – at muliggøre indgåelse af aftaler om køb af olie direkte fra de olieproducerende lande.

Selskabets hovedaktivitet har i de seneste år været handel med og raffinering af dansk Nordsøolie. DOFAS har kunnet notere en stigende interesse hos aftagerne på markedet, både blandt de store og blandt de mindre selskaber. Bl.a. under indtryk heraf har regeringen med finansudvalgets tilslutning givet tilsagn om, at DOFAS i 1985 kan disponere over den olie, staten oppebærer som produktionsafgift, svarende til ca. 170.000 tons olie. Endvidere vil DOFAS i 1985 kunne disponere over en køberetsmængde på ca. 530.000

[Energiministeren]

tons olie. Det samlede kvantum, som DO-FAS i 1985 kan disponere over, bliver således ca. 700.000 tons.

Selskabet har i en årrække haft driftsoverskud og havde ved udgangen af 1983 oparbejdet en egenkapital på ca. 70 mill. kr. I perioder med stabile priser på spotmarkedet og stabile dollarkurser vil DOFAS være sikret en mindre, rimelig indtjening. I perioder som de seneste måneder med faldende oliepriser på spotmarkedet og stigende dollarkurser kan DOFAS lide tab. Det må derfor forudses, at årets driftsresultat kan udvise et betydeligt underskud.

Det har fra forskellig side været tilkendegivet, at DOFAS principielt skulle have adgang til at etablere sig i detailledet eller at afsætte produkter direkte til storaftagere som f.eks. DSB og SAS. Selskabet har heroverfor påpeget, at detailledet for olieprodukter for nærværende er præget af en betydelig overkapacitet med store strukturændringer til følge. At etablere sig på dette marked vil derfor være både kapitalkrævende og indebære risiko for betydelige tab. Regeringen kan tilslutte sig denne vurdering og finder derfor ikke anledning til at gå ind på spørgsmålet om ændringer af rammerne for selskabets virksomhed.

5. Afslutning.

D.O.N.G. A/S har i de forløbne år gjort en betydelig indsats for at inddrage dansk erhvervsliv og dansk arbejdskraft i forbindelse med naturgasprojektet og selskabets andre aktiviteter på olie- og gasområdet i Danmark.

Når dette har været muligt, skyldes det efter regeringens opfattelse primært en nær kontakt og forståelse med det private erhvervsliv. Det er en væsentlig opgave for D.O.N.G. A/S fremover at udbygge denne del af virksomheden, ikke mindst i forbindelse med varetagelsen af koncernens opgaver ved den fremtidige efterforsknings- og indvindingsvirksomhed.

Det bør herudover påpeges, at D.O.N.G. A/S på en række områder udfører opgaver, som på grund af deres særlig langsigtede og ofte risikobetonede karakter næppe kunne forventes varetaget af private danske selskaber. D.O.N.G. A/S bidrager herved til en udvikling af dansk erhvervsliv på områder, der har stor samfundsmæssig betydning.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes onsdag den 7. november 1984 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde den følgende dag i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.26
